

NOTATER

ASSISTANSE - interesseforeningen for barn og ungdom med synshemming • 2/2011 • 41. årgang

FYLKESLAGSLEDERE

FINNMARK	Kontoret Assistanse kontor@assistanse.no	Sporveisgata 10	0354 Oslo	22 56 88 24
TROMS	Sissel-May Berntzen sissel.may.berntzen@tromsokolen.no	Stallovegen 35	9016 Tromsø	48 21 53 53
NORDLAND	Siv Olsen Hagen siv-hag@online.no	Holstveien 9	8011 Bodø	47 01 23 01
TRØNDELAG	Per Norman Oma Per.Norman.Oma@ntebb.no	Nardoskrenten 17	7032 Trondheim	73 93 89 83
MØRE OG ROMSDAL	Grete Bæverfjord grete.baverfjord@gmail.com	Vennevold	6612 Grøa	71 69 62 32
SOGN OG FJORDANE	Kontoret Assistanse kontor@assistanse.no	Sporveisgata 10	0354 Oslo	22 56 88 24
HORDALAND	Trond Hauge trhauge4@online.no	Sædalssvingene 54	5098 Bergen	55 22 13 41
ROGALAND	Knut-Oskar Sørskår ko-soer@online.no	Kristtornveien 14	5535 Haugesund	98 07 78 81
VEST-AGDER	Trine Lohne Olsen trlool@hotmail.com	Salemsveien 15	4640 Søgne	98 88 68 33
AUST-AGDER	Kontoret Assistanse kontor@assistanse.no	Sporveisgata 10	0354 Oslo	22 56 88 24
VESTFOLD	Erik Bostrom erik.bostrom@sandefjord.toyota.no	Solløkkakroken 9	3233 Sandefjord	33 46 07 29
ØSTFOLD	Cathrine A. Nordli tineandersen79@hotmail.com	Åsgårdveien 420	1850 Mysen	95 18 70 79
TELEMARK	Tom Alexandersen vo242r@hotmail.com	Røsslyngvegen 30	3734 Skien	35 54 36 63
HEDMARK/ OPPLAND	Stig Wien stig_wien@hotmail.com	Gerhard Schöningsgt 17	2315 HAMAR	97 74 59 88
BUSKERUD	Kontoret Assistanse kontor@assistanse.no	Sporveisgata 10	0354 Oslo	22 56 88 24
OSLO/AKERSHUS	May-Lene Sakshaug eiriksak@online.no	Hubrovegen 13	1929 Auli	48 18 35 00

HJEMMESIDENE til Assistanse:

E-POST: Notater: notater@assistanse.no   Kontoret: kontor@assistanse.no   Leder: leder@assistanse.no
Kasserer: kasserer@assistanse.no   Kurskomite: kurs@assistanse.no   Hjemmesidene: postmaster@assistanse.no

Redaksjonskomite Notater:

Karen Marie Oma: kmoma@ntebb.no
Sissel-May Berntzen: sissel.may.berntzen@tromsokolen.no
Svein Erik Haldorsen: svein.erik@haldorsen.se

STYRET 2011

Leder:	Eli Vogt Godager elivg@online.no	Nord-Torpvegen 1564	2880 Nord-Torpa	mob: 95 93 65 83 (jobb) 23 33 19 00 (hjem) 61 11 19 04
Styremedlem	Hilde M. Hansen hi-ha2@online.no	Libakkfaret 1 b	1184 Oslo	22 74 34 25 91 85 69 07
Styremedlem	Christine Amlie christine.amlie@gmail.com	Tømmeråsen 11	5232 Paradis	55 13 38 80 95 96 21 95
Styremedlem (red. Notater)	Karen Marie Oma kmoma@ntebb.no	Nardoskrenten 17	7032 Trondheim	73 93 89 83 93 88 63 48
Styremedlem	Kjetil Klemetrud siklemet@online.no	Karl B. Nordbysvei 14	2050 Jessheim	95 04 35 96
Styremedlem (red. Notater)	Sissel-May Berntzen sissel.may.berntzen@tromsokolen.no	Stallovegen 35	9016 Tromsø	48 21 53 53
Styremedlem	Ellen Kathrine Dahl e-kath-d@getmail.no	Korsveien 11	2006 Løvenstad	47 28 87 57

Valgkomite: Vegard Bjørnstad og Jørn Morten Dahl

NOTATER

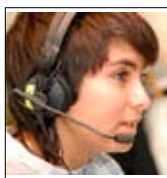
Sporveisgt. 10
0354 Oslo
Tlf. 22 56 88 24
Fax. 22 56 88 28
Årsabonnement kr 200,-
Gratis for medlemmer
Planlagt utgitt 4 utgaver
i 2011

Forsidebilde: Smake noe nytt
Foto: Karen Marie Oma

REDAKSJONSKOMITE

Karen Marie Oma
Sissel-May Berntzen
Svein Erik Haldorsen

Lederen: Nok en aktiv vår i Assistanse	side 4
Assistanse - Varsel om årsmøte	side 4
Praksisplass i Radio Alta.....	side 5
Dansk undersøkelse	side 6
Sommerhilsen fra Redaksjonen.	side 7
Melding om legat	side 7
Fokusgruppeintervjuer	side 8
Kataloger fra Huseby og Tambartun	side 9
Foreldrekurs 2011	side 10
Sammenslåingsprosessen	side 12
Læring og fellesskap - stortingshøring	side 12
Nytt studium ved HIB	side 16
«Ikke lett å være svaksynt»	side 16
Innstilling fra Stortingets utdanningskomite ...	side 17
Oversikt over aktuelle rettigheter og muligheter	side 18
Informasjonsmaterieill fra Assistanse	side 19

*Praksisplass i
Radio Alta*
side 5

*Fokusgruppe-
intervjuer*
side 9

*Referat fra
samling*
side 11

*Læring og
fellesskap*
side 12

*Ikke lett å være
svaksynt*
side 16

**FRIST FOR STOFF
TIL NESTE NUMMER**

**MANUSKRIFT/DISKETT
SENDES TIL:**

**MANUSKRIFT KAN OGSÅ
MAILES TIL:**

15. august 2011

ASSISTANSE
Sporveisgt. 10, 0354 Oslo

kontor@assistanse.no
notater@assistanse.no

LEDEREN HAR ORDET...

Nok en aktiv vår i Assistanse

Av Eli Vogt Godager

Assistanse skal trolig ha sitt siste årsmøte i oktober. Hvis alt går rette veien vil vi fra 01.01.12 være en del av Norges Blindforbund. Hva som blir det endelige utfallet av Blindforbundets landsmøtevedtak vet vi selvsagt ikke, men stemningen er god, slik vi tolker den. I mange av landets fylker har Assistanse vært representert ved Blindforbundets fylkeslagsårsmøter for å tale vår sak. Vi er blitt godt mottatt og gode spørsmål har blitt stilt.

Det interessepolitiske arbeidet har hatt fokus denne våren. Spesielt viktig har det vært for oss å møte i en høring i Stortinget for å legge fram vårt syn på St.meld. nr. 18 2010-2011 "Læring og fellesskap" dette kan du lese mer om et annet sted i Notater.

Når du leser denne utgaven av Notater har forhåpentligvis representanter fra Assistanse deltatt i fokusgrupper om hverdagen til barn og unge med funksjonsnedsettelse. Disse fokusgruppene er en del av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratets arbeid med en ny strategiplan for barn og unge med nedsatt funksjonsevne og deres familier. BUFDIR gjør dette arbeidet på oppdrag fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

Vi har også deltatt aktivt i arbeidet med å få på plass foreldreopplæring for foreldre/foresatte til barn og unge med synshemming. Utdanningsdirektoratet har satt ned en arbeidsgruppe som ser på samordnet foreldreopplæring for barn med synshemming, hørselshemming og

barn med behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK). Dette med foreldreopplæring har også fått en plass i den tidligere nevnte Stortingsmeldingen. Selv om det har vært en del frustrasjon i dette arbeidet, er hovedpoenget at brukerorganisasjonene faktisk har blitt hørt når behovet for foreldreopplæring er fremmet. Vi håper nå at systematisk foreldreopplæring blir en realitet. Men dette er en sak det MÅ jobbes videre med, for å sikre økonomi til å gjennomføre opplæringen og rettigheter for foreldre/foresatte til å benytte seg av den.

Denne type arbeid SKAL og MÅ vi fortsette med også når (hvis) vi blir en del av Norges Blindforbund. Det er vi som kjenner hverdagen til våre barn og unge – den kunnskapen må vi omsette sammen.

God sommer til små og store i Assistanse!

Assistanse – varsel om årsmøte 2011

Assistanse, interesseforeningen for barn og ungdom med synshemming avholder årsmøte søndag 30.oktober kl. 09.30 på Quality Airport Hotell Gardermoen.

Assistanses vedtekter sier følgende:

"Hovedstyret varsler medlemmene om årsmøtet minst 3 måneder før møtet skal avholdes. Saker som et medlem ønsker behandlet på årsmøtet, skal sendes skriftlig til hovedstyret innen 2 måneder før årsmøtet. Innkalling

med sakspapirer tilgjengeliggjøres for medlemmene minst 30 dager før og høyst 50 dager før årsmøtet."

Saker som ønskes behandlet på årsmøtet må derfor være styret i hende senest 30.08.11. Saker sendes leder, Eli Vogt Godager, elivg@online.no

Innkalling med sakspapirer sendes alle medlemmer innen fristen nevnt over.

For hovedstyret, Eli Vogt Godager

Praksisplass i Radio Alta

Av Grethe Haldorsen

I slutten av mars fikk alle elever i lydklassen min en 4 ukers praksisperiode, hvilket innebar at alle skulle finne seg hver sin praksisplass som vi skulle være på i 4 uker. Jeg var så heldig at jeg kjente guttene i lokalradioen i Alta fra før, så jeg spurte like godt dem om jeg kunne få praksisplass.. Hadde egentlig ventet et nei svar, for det har jo hendt at folk blir litt skeptiske når de må samarbeide med en blind person. Der tok jeg feil! De var svært positivt innstilt og prøvelystne på å ta meg inn som praktikant. Så den 27. mars dro jeg og familien min med bilen til Alta slik at jeg skulle få ha min praksisperiode i radioen i 2 uker.

Grete hos SR P4

Den første dagen gikk til å lære seg deres mixerbord, telefonhybrider og andre viktige knapper jeg måtte bruke når jeg skulle ha egen sending. Dette lærte jeg svært fort og guttene tullet med meg og sa at jeg kunne ikke se så dårlig som jeg sa, for maken til rask læring hadde ingen av dem opplevd før. Jeg hadde gledet meg som en liten unge i mange uker til dette, til og med laget egne jingler til showet mitt som jeg hadde planlagt skulle gå på lufta hver ukedag fra kl. 12:00 til 14:00. Det som var litt synd var at det ikke ble noen sending fra meg den første dagen, fordi det var kommune styremøte i Alta kommune. Men det er slikt som skjer noen ganger. Vi koblet opp maskinen min og sjekket at alt fungerte både med mitt og deres utstyr, så det var klart for meg å begynne å sende dagen etter, nøyaktig klokken 12.:00.

Dagen etter var det klart for første sending på radioen, Akkurat kl. 12:00 satt jeg klar med min pc og startet sendinga mi med å presentere meg, og forklare at jeg skulle være diskjockey for dem i to uker og spille mye av deres ønskemusikk. Sendingen gikk stort sett greit, men jeg fikk ikke så mange ønskeplater inn på den første sendingen. Tror det var fordi folk måtte bli vant til den nye radiostemmen og personen som satt bak spakene. Men allerede andre dagen fikk jeg inn flere SMS på vår SMS tjeneste enn det de andre programlederne klarte å tigge til seg på 2 timer på morgensendingene. Det syntes selvfølgelig de fastansatte var kjempemoro, og med tanke på at jeg er blind var det enda mere morsomt at ikke lytterne brydde seg om det. Det er helt klart at det er mye og passe på når man sitter alene i et studio og styrer alt sammen selv.

Mikrofoner, telefonhybrider og programvare så alle låtene kommer rett, og samtidig styre SMS systemet så alle meldinger ble sett og spilt hvis det var noen ønskelåter med, og det var det som oftest.

Etter som det var så mange ønskeplater som kom inn hver eneste dag i de 2 ukene jeg sendte, ble det at jeg spilte noe for en hver smak. Men mest ble det ungdomsmusikk fordi det rett og slett var mange ungdommer som sendte inn. Dette er noe jeg tror siden de ønsket så enormt mye tysk og nederlandsk trance og eurodance. Merket at mange på bygg- og anleggsplasser lyttet på radioen fra trucken eller fra sine hørselvern med radiomuligheter. Ofte kom det ned meldinger fra en truckkjører som hilste til en annen truckkjører, som igjen hilste til en gravemaskinkjører. De brukte radioen for å holde kontakt med hverandre i hver sine maskiner. Kunne også få hilsener fra tannleger som boret i tennene på noen som lo fordi jeg spilte av og til noen crazy sanger on air.

Alt i alt synes jeg prakisen gikk fantastisk bra, mye bedre enn det jeg hadde forventet. Jeg lærte en hel del av de fast ansatte og de lærte litt av meg, siden jeg er ung og henger med litt mere i musikken enn de som er litt eldre. Hadde egentlig ikke forventet så mye, men var redd det skulle bli noe problem med sendingene, for man vet aldri med teknikk. Det kan faktisk svikte, og når det først svikter så svikter det skikkelig. Men tror de er like fornøyd som jeg er med disse to ukene, fordi jeg fikk sommerjobb hos dem i hele juli. Det hadde jeg ikke fått dersom de ikke hadde vært fornøyd med mitt praksisarbeid.

Barn og unge med synshemming - danske og norske erfaringer stemmer overens

I Norges Blinde som kommer i løpet av mai vil dere kunne lese en større artikkel om en dansk undersøkelse om blinde barn og ungdommer. Assistanse ble bedt om å kommentere undersøkelsen, det har vi gjort. Kommentaren som vil stå å lese i Norges Blinde er noe forkortet, vi deler derfor Assistanses kommentar i sin helhet med Notaters lesere.

Av Eli Vogt Godager

Assistanse har fått anledning til å kommentere en nylig publisert dansk undersøkelse gjennomført av det Danske Blindeforbundet. Undersøkelsen har en del som omhandler barn og unge. Det er denne vi kort har sett på og sett i forhold til vår norske hverdag.

Undersøkelsen har hatt fokus på hverdagen når ungene går integrert i ordinær skole.

For oss i Assistanse er det interessant å lese at situasjonen for blinde og sterkt svaksynte barn er tilnærmet lik i Norge og Danmark. Den danske undersøkelsen trekker opp følgende problemer:

- Integrering i ordinær skole fører til at de lærer mindre av de nødvendige "særferdighetene", enn barn og unge med synshemming tidligere lærte på blindeskolene.
- Vennskap og samhandling med seende barn og unge er vanskelig.
- Støttelærerfunksjoner er ikke alltid nok for at skolehverdagen skal bli god. Å alltid ha en voksen rundt seg kan skape avstand til jevnaldrende.
- Barn og unge med synshemming er mer hjemme og mer avhengig av sine foreldre enn seende.

Alle disse funn stemmer overens med de funn som ble gjort gjennom undersøkelsen Assistanse ferdigstilte i 2009. Vår undersøkelse var basert på en serie dybdeintervjuer med foreldre til 14 barn. Bakgrunnen for vår undersøkelse var en kartlegging gjort i 100 familier. Denne kartleggingen synliggjorde at mange hadde problemer i møte med skole og barnehage, men kartleggingen fortalte lite om hva problemene bestod i. Etter å ha gjennomført dybdeintervjuene sammenfattet vi våre funn slik:

- Skoleledelsens velvilje og forståelse i tillegg til den enkelte lærers holdninger/tanker og kunnskap har stor innvirkning for på den synshemmede elevs faglige utvikling og sosiale trivsel.
- Skolene har mest fokus på det skolefaglige.

Helhetlig forståelse for den synshemmede elevens behov er ikke alltid like god.

- Planlegging i forkant av undervisningsopplegg er ofte ikke god nok, med den følge at eleven ikke lærer det som skal læres. Det har stor betydning både for faglig deltakelse og sosial inkludering.
- Svaksynte elever har også behov for tilrettelagt undervisning og materiell, i større grad enn det som blir akseptert og gjennomført.
- Sosial trivsel og deltakelse er for de fleste en utfordring. Spesielt de som er blinde er mye alene i friminuttene, og ellers i hverdagen.
- Sosial inkludering er for de fleste med tilleggsvansker utover synshemmingen en utfordring, spesielt i ungdomsskolen. I spesialklasser eller skoler fungerer dette bedre.

Assistanse vil i tillegg si at vi uten å ha gjennomført særskilte kartlegginger har erfart at barn og unge med synshemming har stadig dårligere ADL-ferdigheter, da skolene ikke har nok kunnskap om dette og mange foreldre/foresatte sliter med å lære dette bort i en travel hverdag. Assistanses og fagmiljøenes erfaring på ADL-området har ført til økt fokus på ADL-ferdigheter og utvikling av nye opplæringsstilbud for foreldre og pedagogisk personell på dette området.

Assistanses interessepolitiske arbeid baserer seg bla på vår undersøkelse. Og vi vil påpeke viktigheten av at denne type kartlegginger og studier blir gjort. Dokumentasjon styrker vårt politiske arbeid for å sikre barn og unge med synshemming like muligheter i samfunnet.

Som i Danmark, også i Norge er ungenes største utfordring å mestre sosiale settinger og skape seg nettverk og ferdigheter til å være aktive samfunnsborgere. Selv om det skolefaglige er enklere, er dette også et evig interessepolitisk arbeid. Kanskje kan et nordisk samarbeid på området styrke vår felles sak?

Sommerhilsen fra redaksjonen

Da står straks ferie og late dager for døra, eller kanskje aktive dager, på leir eller på fjelltur?

Notater nr 2 dette året er i boks, og hver gang vi får til et nytt nummer er vi godt fornøyde. Skulle ønske mange flere av dere lesere hadde delt fra turer og hverdager med oss andre, send inn, send inn! Men samtidig vet vi jo at hverdagene våre gjerne er både arbeidskrevende og utfordrende, og litt overskudd må vel til for å sende bidrag til bladet.

Spennende å følge med på sammenslåingsprosessen med Blindedeforbundet, kan hende er dette siste sommerbladet vårt? Kanskje får bidragene gå til Norges Blinde-bladet på denne tida i 2012. Høyst sannsynlig blir det sånn. Da vil vi nå ut til enda mange flere med stoff om barn og unge, men vi må også dele oppmerksomheten med voksne og eldre med synshemming.

Vi i redaksjonen ønsker dere alle en riktig god sommer med batterilading for liten og stor!

Sissel-May Berntsen, Svein Erik Haldorsen og Karen Marie Oma

Sverre Fredriksen og hustru Aasta Falkberget Fredriksens legat

Legatets formål er gjennom avkastningen av Stiftelsens grunnkapital å yte økonomisk støtte til personlig hjelp for særlig økonomisk og på en annen måte hardt rammede blinde og synshemmede i Norge. Særlig hardt rammede tolkes slik at det må foreligge usedvanlige problemer både helsemessig og økonomisk. Det gis ikke støtte til formål som er det offentliges ansvar med mindre det kan forevises avslag.

Legatstyret har utdelingsmøte 1 gang i året og søknadsfristen er 15. september hvert år.

NB: Det vil kreves dokumentasjon med kvittering for bruk av tildelte midler.

Søknadsskjema og svar på spørsmål fåes ved henvendelse til:

Marit Øverby i Norges Blindedeforbunds Rehabiliteringsavdeling i Oslo, tlf.: 23 21 50 00

Følgende opplysninger som må være med:

- Beskrive kort om livssituasjonen
- Siste likningsattest for deg og evt. din ektefelle må vedlegges
- Kontonummer
- Fødselsnummer
- Bekreftelse på synshemmingen dersom du ikke er registrert hos oss

Søknaden sendes til:

Styret for Fredriksens legat
v / styreformann advokat Annette Janicke Musæus
Advokatfirmaet Hjort DA
Postboks 471 Sentrum, 0105 Oslo

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har invitert til deltakelse i fokusgruppe-intervjuer - Assistanse stiller med representanter

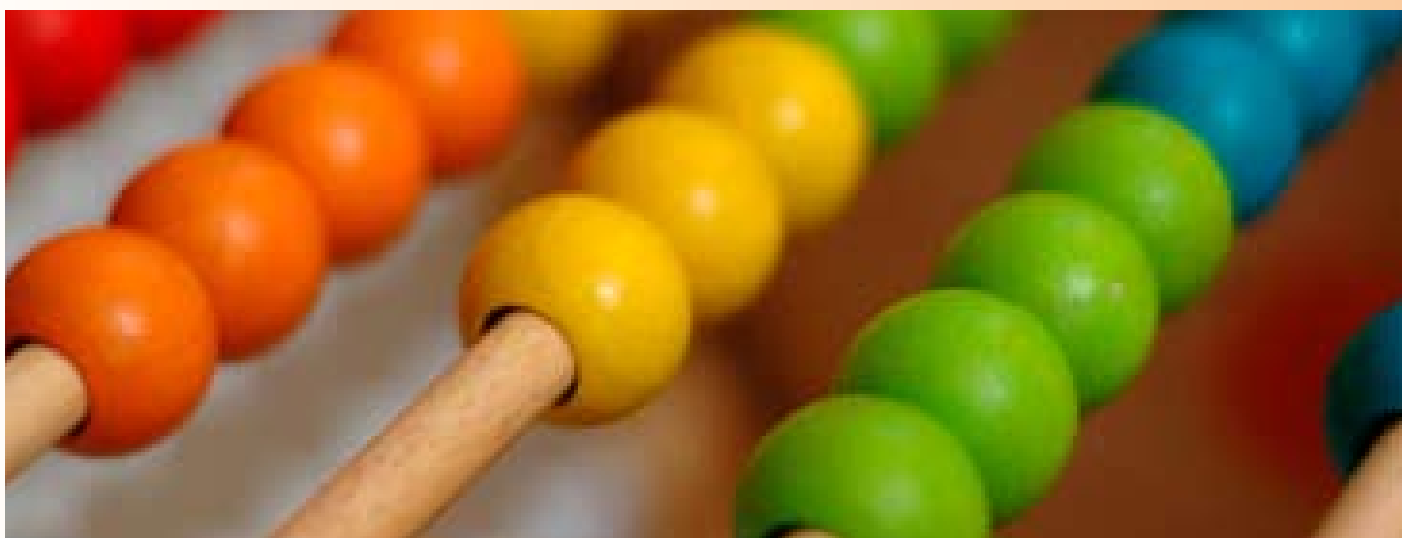
Vekst og utvikling for barn, unge og familier

I slutten av april 2011 mottok Assistanse, via Blindeforbundet en henvendelse fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. De ønsket deltakere til fokusgrupper. Assistanse stiller opp med to representanter, Karen Marie Oma og Sissel-May Berntsen. Vi er spent på om våre representanter får bli med i fokusgruppene. Vi vet at vi har mye å bidra med og at de kan representere oss godt. Dette er et viktig arbeid. Det blir helt sikkert flere runder. Når strategiplanen som skal lages kommer, kanskje i løpet av 2011, vil den komme på høring – og vi vil få anledning til å komme med innspill. Dette er en mulighet for oss til å sette helhet på dagsorden, livet fra barnehage til skole, fritid, sosialt liv, arbeid og bolig. Notater vil følge saken videre.

Eli

Under finner Notaters lesere direktoratets oppdrag. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har gitt Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir, www.bufdir.no) i oppdrag å revidere og utforme en ny strategiplan for barn og unge med nedsatt funksjonsevne og deres familier. Oppgaven er en direkte oppfølging av Soria Moria II, hvor regjeringen har forpliktet seg til å arbeide for at utsatte barn og familier skal få en bedre og samordnet bistand fra hjelpeapparatet. Strategiplanarbeidet skal gjennomføres i samarbeid med relevante direktorater, Statens råd for likestilling av funksjonshemmede og funksjonshemmedes organisasjoner. Arbeidet, som nå er i sin startfase, skal være avsluttet innen 1. desember 2011.

Som en oppstart på arbeidet ønsker vi å gjennomføre fem fokusgrupper med foreldre til barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Fokusgruppene skal gi oss et enda bedre innblikk i hvilke opplevelser, erfaringer og de daglige utfordringene som barnet/ungdommen og deres familier møter/har møtt gjennom oppvekstårene (0-18år). Vi vil også invitere deltakerne til å gi oss innspill på gode tiltak/innsatsområder som vil kunne gjøre en forskjell. Samtidig i tid vil vi også invitere fem ungdommer med nedsatt funksjonsevne til å delta i en fokusgruppe. Det vil senere kunne bli aktuelt også å invitere søsken av barn og unge med nedsatt funksjonsevne til å delta i en fokusgruppe. Fokusgruppene vil bli gjennomført sentralt i Oslo i perioden 18. – 31. mai.

Kurskatalog 2011-12, Huseby

Ny kurskatalog for skoleåret 2011-12 inneholder informasjon om en rekke kurs som blir holdt på Huseby, og felleskurs med Tambartun. Kursene er for synshemmede, foreldre/ nærpersoner og fagfolk.

Senteret tilbyr også individuelle og lokale kurs på forespørsel. Dette kan være kurs både for brukere som har rettigheter etter Opplæringsloven og for fagpersoner.

Kurskatalogene omfatter kurs for hele skoleåret og søknadsskjemaer.

Kurskatalogen kan lastes ned fra www.statped.no/huseby der du også finner søknadsskjemaer.

Kurskatalog 2011-12, Tambartun

Ny kurskatalog for skoleåret 2011-12 inneholder informasjon om en rekke kurs som blir holdt på Tambartun, og felleskurs med Huseby. Kursene er for synshemmede, foreldre/ nærpersoner og fagfolk.

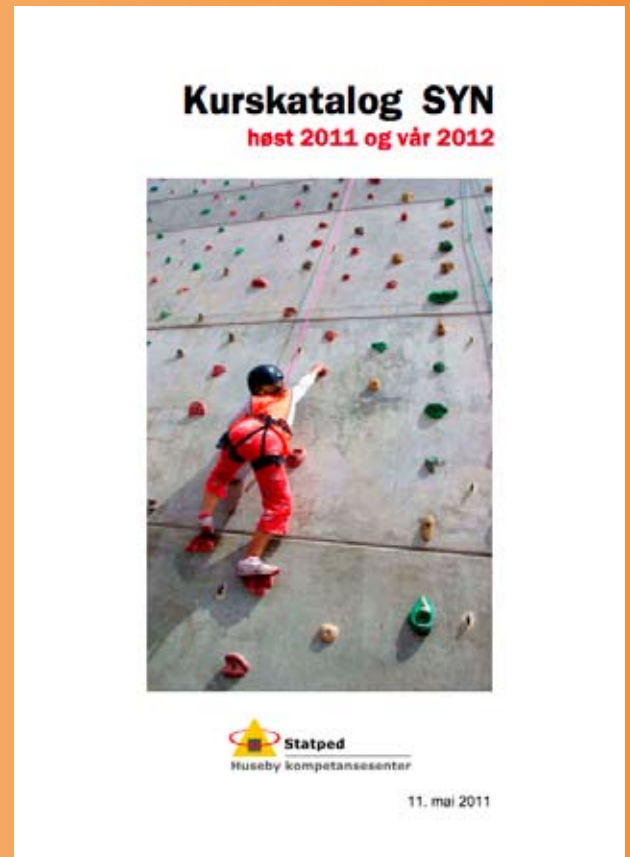
Katalogen presenterer også tilbud om videreutdanning i samarbeid med NTNU.

Kompetansesentrene arbeider på oppdrag fra kommuner og fylkeskommuner. Søknad om brukerkurs må godkjennes av kommunal / fylkeskommunal instans (PPT, skolekontor, skole)

Søknad sendes pr. post til: Tambartun kompetansesenter, 7224 MELHUS.

Kurskatalogene for Huseby og Tambartun bør sees på samlet.

Kurskatalog og søknadsskjemaer kan lastes ned fra www.statped.no/Tambartun

Ny kurs – ny framtid – foreldrekurs 2011

Dette er tittelen på årets foreldrekurs i Assistanse. Når du leser Notater 2/2011 har påmeldingsfristen gått ut, men etter all sannsynlighet finnes det fremdeles mulighet for å melde seg på. Ta kontakt med Ellen K. Dahl i kurskomiteen e-kath-d@online.no eller telefon 472 88 757. Program og påmeldingsskjema finnes på www.assistanse.no.

Kurset finner sted fredag 28. – søndag 30. oktober 2011, på Quality Airport Hotell Gardermoen.

Vi har i år, som tidligere år, et meget godt program. Kanskje er vi litt ekstra fornøyd med innholdet i årets kurs. Her er det kunnskap å hente for alle. Nyttig for foreldre/foresatte til både små og større og store barn. Og noe som faktisk er til oss uavhengig av rolle, men bare er bra for oss!

En kjapp gjennomgang av programmet:

Overgang skole – arbeid – NAV sin rolle v/ Åse Marie Lyngstad og Marianne Orvik

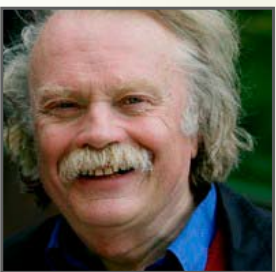
Musikalsk pusterom ved "Assistanse-mamma" Hanne Husaas

Økernly borettslag – en bolig for livet v/Per Erik Knutsen "Assistanse-pappa" og boligplanlegger.

Mestring og muligheter v/ Anne Mette Bredahl

Det musiske menneske v/Jon-Roar Bjørkvold

Hvordan ta vare på familien når hverdagen er annerledes? v/Sverre Jor

Identitetsbok – en teknikk for å hjelpe våre barn å takle egen sorg?

v/"Assistanse-foreldrene" Hege og Tage Gullstrand

Festmiddag der Super Cliff spiller til dans

Vidar Bøe og Tahir Hussain deler tanker og opplevelser.

Hjelpemiddelnytt

Lørdag morgen arrangeres programposten "Hjelpemiddelnytt" med to parallelle sesjoner, en med hjelpemidler for svaksynte og en med hjelpemidler for punktbrukere/blinde.

Dette er en meget god anledning til å få informasjon om nye aktuelle hjelpemidler leverandørene har å vise fram på sine stands.

Det er satt av litt tid i forbindelse med lunchen til å besøke utstillingene. Utstillingene er åpne fra kursstart fredag til etter lunch lørdag.

Så pass på å disponer tiden din slik at du får sett på det du ønsker!

Søndag morgen avholder Assistanse årsmøte.

Referat fra samling med juniorklubben Hedmark/Oppland og Assistanse 2.-3. april 2011.

Første samlinga sammen med Assistanse Hedmark/Oppland skulle vi egentlig ha på Budor sammen med medlemmer fra Assistanse Oslo/Akershus. Da det hadde vært ei trafikkulykke om morgenen kom vi oss ikke opp til Budor.

Etter litt tenking frem og tilbake ble det bestemt at vi skulle dra på Lekeland på Hamar. Med smått og stort var det 28 stk som kom. Ungene lekte i noen timer, mens de voksne og ungdommene slappet av med kaffe, kaker og mat for den som ville det.

Etter Lekeland dro de som ville til Vikingskipet vandrehjem hvor vi skulle grille. Her overnattet vi også til dagen etter. Noen dro på shopping og resten koste seg med grilling.

Klokka 19 møttes alle sammen for pizza og lørdagskos. Alle sammen koste seg og ungene lekte og spilte spill mens de voksne pratet og koste seg.

Søndag morgen møttes vi til frokost og etter denne reiste alle hjem.

Alle var enige om at vi hadde hatt et koselig døgn sammen.

Fra Juniorklubben var det 4 medlemmer og 3 av dem var også i Assistanse.

Dette var en litt annerledes samling enn det vi i Juniorklubben er vant til, men alle hadde det koselig og ville treffes igjen

Mona Skundberg
Aktivitetsleder

Proessen mot sammenslåing med Blindeforbundet

Av Eli Vogt Godager

Tiden går, det er bare måneder igjen til Norges Blindforbund arrangerer sitt landsmøte og det blir endelig klart om vi kan bli en organisasjon fra 01.12.12.

Denne våren har representanter fra Assistanse deltatt på fylkeslagsårsmøter i Blindeforbundet for å be dem fatte ”riktig vedtak”, dvs et vedtak som endrer vedtektene slik at vi som foreldre/foresatte kan bli fullverdige medlemmer av Blindeforbundet.

Hovedstyret har utstyrt våre representanter med et manuskript. Selvsagt var det opp til den enkelte å bruke egne ord, men det var viktig for oss at vi alle hadde samme budskap. Til enkelte fylkeslag,

der vi ikke har hatt mulighet til å delta, har vi også sendt en kortversjon som kunne leses opp som en hilsen fra oss.

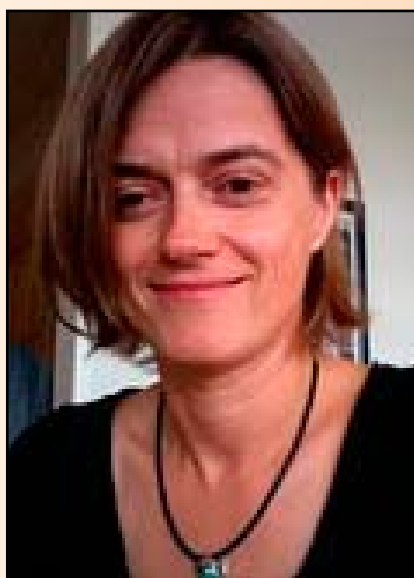
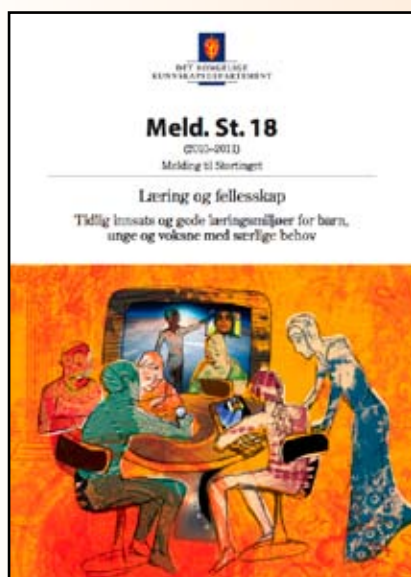
Våre representanter melder om god mottagelse og god stemning. Hvordan utfallet i de enkelte fylkeslagenes vedtak har vært vites ikke i skrivende stund, pr i dag er heller ikke alle fylkeslagsårsmøter gjennomført.

Assistanses hovedstyre vil ha formell kontakt med Blindeforbundets ledelse i perioden etter at fylkeslagsårsmøtene er gjennomført og landsmøtet gjennomføres til høsten.

Vi lover å holde alle orientert.

St.meld. nr.18 2010-2011 Læring og fellesskap – høring i Stortinget 9.mai 2011

Rett før påske kom Stortingsmeldingen vi har ventet på, nemlig Stortingsmeldingen som følger opp Midtlyng-utvalget. Lesere av Notater vet at det handler om barn og ungdom med spesielle behov i norsk skole. Det ville vel være å overdrive å si at vi har fryktet hva som ville komme, men vi har vært spente og ”på hugget” ift hvordan området syn og den kompetansen vi trenger ville bli sett på og vurdert.

Og siden Statsbudsjettet ble lagt fram og behandlet sist høst har vi vært skeptiske til den politiske behandlingen av Statpedsystemet. Regionalisering av Statped ble vedtatt gjennom Statsbudsjettet, FØR Stortingsmeldingen kom.

Nå er den altså kommet og under behandling. Stortingets utdanningskomité arrangerte en åpen høring mandag 9.mai 2011. Christine Amlie fra Assistanses hovedstyre deltok med innlegget du kan lese under. Norges Blindforbund deltok også med innlegg i høringen.

Eli

Assistanse uttrykker glede over følgende forslag i Stortingsmeldingen:

- Stortingsmeldingen legger opp til videreføring av retten til spesialundervisning og enkeltvedtak.
- Stortingsmeldingen tar på alvor de utfordringer som finnes i dagens norske skole med tanke på bruk av assistenter i spesialpedagogisk arbeid. Presisering av at dette skal minimaliseres og ledes av spesialpedagogisk personell er svært viktig.
- Forslaget om lovhjemlig av at skoleverket også skal delta i arbeidet med Individuell Plan vil styrke individuell plan i arbeidet med den helhetlige planlegging barn og unge med funksjonsnedsettelser er avhengig av.
- Stortingsmeldingen følger opp allerede igangsatt arbeid for å sikre foreldreopplæring. For oss som foreldre/foresatte er det viktig at det knyttes rettigheter til dette, slik at opplæring ikke medfører tapt arbeidsfortjeneste.
- Stortingsmeldingen legger opp til at sentre i Statped-systemet kan fungere oppsøkende ift kommunene. Dette er bra.

Vårt neste anliggende er viktigheten av synspedagogisk spisskompetanse nasjonalt.

Stortingsmeldingen skriver mye om betydningen av spisskompetanse. Det er veldig bra. Assistanse representerer en gruppe barn og unge som er avhengig nettopp av spisskompetanse.

Gruppen barn og unge med synshemming er svært liten. Den er anslått til 1400 mellom 0-20 år, en gruppe som spenner fra svaksynte til blinde og barn og unge hvor synsvansker er del av en sammensatt funksjonsnedsettelse. I denne lille gruppen elever er gruppen svaksynte elever er størst. Et årskull punktskriftbrukere i norsk skole kan varierer fra 2-6 elever.

Det sier seg selv at norske kommuner og skoler ikke kan sitte på tilstrekkelig kompetanse til mestre dette på en god måte, både for lærer og elev. Både gruppen punktskriftbrukere og gruppen svaksynte elever er avhengig av at kommuner og skoler har tilgang på spisskompetanse når de trenger det.

Vi mener det er viktig at kommunene er raske til å innhente spisskompetanse på områder der de selv ikke har kompetanse, og ikke over for lang tid prøver ”å klare selv”.

Stortingsmeldingens kapittel 6 omhandler de statlige kompetansesentrene og omorganisering/regionalisering av dagens Statped. Vi er ikke motstandere av regionalisering som sådan, for mange vanskeområder kan dette være riktig og viktig. Det som er sentralt for oss med blinde og svaksynte barn er at de synsfaglige miljøene ikke splittes opp og pulveriseres, men består samlet. Dette er nødvendig for at de skal kunne utvikle ny kompetanse og videreutvikle den kompetanse som finnes, og ikke minst for å kunne utvikle og produsere læremidler og lærebøker for denne gruppen elever. Samlede miljøer er også nødvendig for at spisskompetansen skal være tilstrekkelig dyp til også å kunne benyttes inn i andre vanskeområder som for eksempel psykisk utviklingshemming eller ervervet hjerneskade

Området syn er tilnærmet ikke beskrevet i Stortingsmeldingen. Slik meldingen er formulert er det ikke tydelig hvorledes synspedagogisk spisskompetanse skal videreutvikles for eksempel i region Sørøst. Assistanse ønsker at fagområdet syn/synspedagogikk omtales eksplisitt, for å tydeliggjøre viktigheten av å sikre fortsatt spisskompetanse på området, i samlede miljøer og på nasjonalt nivå.

Kompetanseheving på området syn vil også være viktig i den kompetanseheving som igangsettes for PPT, dette vil styrke deres bestillerkompetanse.

Spisskompetanse innen bl.a området syn handler om:

- Punktskrift
- Mobilitet (forflytning)
- IKT
- ADL (aktiviteter i dagliglivet)
- Læremiddelproduksjon for både svaksynte og for punktskriftbrukere
- Kompetanse på synsfunksjonsforstyrrelser og andre vansker

Tilgang på synsfaglig spisskompetanse er avgjørende for at barn og unge med synshemming bosatt i små og store norske kommuner skal sikres like muligheter for utdanning som andre.

I etterkant av høringen har vi sendt Stortingets utdanningskomité et utfyllende notat. Dette er ført i pennen av Christine Amlie. Stortinget behandler saken endelig i begynnelsen av juni 2011. Så når du leser Notater er de endelige politiske vedtak fattet.

Eli

Utdypende notat til Stortingets Utdanningskomité

Assistanse- interesseforeningen for barn og ungdom med synshemming ønsker å komme med en tydeliggjøring av vårt hovedanliggende.

Vi takker igjen for at dere har åpnet for innspill fra pårørende og brukere av Stapedsystemet.

Assistanse overvar store deler av høringsmøtet og sier seg enig i flere ting.

Vi støtter for eksempel at

- PPT bør få tidsfrist som helsevesenet. PPT bør ha klart å kartlegge og skrive en rapport og skolen laget en IOP inne 2- to- måneder etter henvisningen er mottatt (unntatt hvis det er familien som har utsatt arbeidet).

Dette vil føre til en dramatisk omorganisering av arbeidet i PPT og en effektivisering av arbeidet som drives i PPT. Konsekvensen vil være at elevene blir sett og får hjelp innen to måneder.

Videre vil Assistanse minne om at

- De små fødeavdelingene i utkant-Norge legges i disse dager ned. Disse klarer ikke bemanne og opprettholde faglig god nok kompetanse. De har for få vanskelige fødsler til at de får god nok erfaring til å gjøre en god jobb, neste gang. Dette frykter vi vil skje med synskompetansen i Norge. Norge er svært lite land når det gjelder befolkning, men stort i geografisk utstrekning. Dette fører til at vi har en utfordring når det gjelder de mer avsidesliggende strøkene, når det gjelder muligheten for å ha synsfaglig kompetanse. Både små og større norske lokalsamfunn må ha tilgang på spisskompetanse på dette området.
- Dybde og kvalitet på den synsfaglige spisskompetansen er viktig for barn og unge med synshemming. Assistanse synes det er underlig at man nå vil spre den gode spisskompetansen vi har på fagområdet syn og samtidig tro at det vil gi like god kvalitet.
- Det er sjeldent en skole og en kommune får et barn med synshemming. Ingen skole, rektor, lærer og kommune kan forventes å ha et kompetent fagmiljø klart den dagen eleven kommer. Da MÅ vi forvente at kommunen ber om hjelp og at det finnes et nasjonalt spisskompetent miljø som kan bistå.

Radiumhospitalet bistår når man får kreft. Man forventer ikke at fastlegen skal gi behandling for dette. Slik er det også for barn og unge med synshemming.

- Assistanse er opptatt av kvaliteten på de synsfaglige tjenestene som ytes og ønsker det beste for våre barn. Dette betyr at vi tåler at det er avstand til tjenesten. Vi kan ikke forvente at det skal være kompetanse på syn på det nivået vi ønsker, i hver helseregion. Vi tror ikke det er realistisk. Det er heller ikke realistisk å tro at vi kan regionalisere den synsfaglige kompetansen uten at kompetansen smuldrer bort og at fagpersonene som sitter i de nye regionene går glipp av erfaringer som de hadde fått hadde de jobbet i en større region/ landsdel. Skal man opprettholde, bygge og utvikle kompetanse på et område som er så lite er det helt nødvendig med nasjonale enheter.

Assistanse mener derfor at synssentrene Huseby og Tambartun er to kompetansesentre som må bestå.

- Det unike ved kompetansesentrene Tambartun og Huseby er at de følger elevene fra de får kontakt til de ikke trenger mer hjelp eller til de går ut av videregående skole.
- Ofte er det slik at avtalen kommunen lager med kompetansesenteret er slik at en eller to fagpersoner kommer til skolen, besøker eleven i klassen, og observerer eller deltar i undervisningen. På slutten av besøket oppsummeres dagen(e) med lærer og foreldre og elev og det skrives en rapport med konkrete tips og råd. Videre blir eleven og læreren invitert på ukes kurs på senteret. Der et det ulike utprøvningsmuligheter og eleven har skoledager med ulike fag og tema alt etter hvilken klasse man går i. Årlige ukeskurs arrangeres for punkt-skriftbrukere, noe sjeldnere for svaksyntgruppen. Foreldre kan delta når eleven er svært ung, men vi ønsker at det rettighetsfestes at foreldre til synshemmede elever får opplæring i punkt-skrift, adl, mobilitet og IKT.
- Ansatte ved sentrene må reise ut til elevene, men den lokale PP-tjenesten og skoleeier har ansvar for å melde behovet. Dette må de bli bedre på. Den lokale bestillerkompetansen må bedres. Dette kan bli bedre ved at det ansettes synspedagoger på de nye regionale sentrene som kan være PP-tjenestens forlengede arm. Reisebudsjettet til sentrene må derfor økes.

- Om det blir en regionalisering kunne man kanskje se for seg at det bygges opp fagmiljø som ligner på Syns – og audiopedagogisk tjeneste i Hordaland (som er en interkommunal tjeneste) der det arbeider fagpersoner med førskole eller lærerbakgrunn med tilleggstudanning i synspedagogikk. Vi ser for oss at Tambartun og Huseby består som nasjonale kompetansesentra, og at de bistår regionene når de har behov for det. Regionene har god bestillerkompetanse og ber om hjelp fra Tambartun eller Huseby kompetansesenter når de selv ikke strekker til. Særlig gjelder dette ved utprøving av hjelpemidler, opplæring av lærere i punktskrift og matematikk for blinde, kursing av elever og foreldre, og flere andre områder som den regionale synspedagogen ikke har detaljkompetanse på. Da vil hver region ha noe synskompetanse, men den nasjonale spisskompetansen vil fortsatt være til stede og være høyst nødvendig.
  - Assistanse er bekymret for den store regionen Sør Øst som nevnt, men også for region Vest. Hvis Statped Vest ”mister” Tambartun til Region Midt, vil ikke Vestlandet ha god nok kompetanse på området syn. Det vil ta mange år å bygge opp den kompetansen vi i dag får fra Tambartun.
  - Assistanse er svært bekymret for hva som vil skje dersom det skjer en regionalisering av våre to kompetansesentre. Sentrene har i dag 44 og 68 fagårsverk. Om disse fordeles rundt på 4 regioner, får vi 28 fagårsverk på hver region. Noen av stillingene brukes til drift av læremiddelproduksjon. Produksjonen tar tid og ofte sitter elever uten bøker frem til desember og noen ganger lenger.
  - Noen svært få ansatte har punktnote-kompetanse. Disse få personene nærmer seg pensjonsalder. Vi risikerer snart at vi ikke har noen til å lære elever punktnoter. Tar vi bort slike stillinger blir det færre igjen å fordele på regioner.
  - Videre er det er mange fag i skolen og en synshemmet elev har alle fagene. Derfor må kompetansesentrene ha kompetanse på alle fagene, på alle klassetrinn. Fagfolkene må utvikle sin kompetanse og det gjøres ikke på en god måte om man sitter i et lite fagmiljø.
- Vi tror som Norges Blindforbund, skal dette gjøres på en god måte, må departementet kunne bruke friske midler for å bygge opp et bedre synspedagogisk miljø flere steder, men uten at det går på bekostning av kompetansesentrene.
- Tilslutt ønsker Assistanse å presisere at synshemmede elever, og da de med mest nedsatt syn, ikke får nok opplæring i sine ekstra fag i ordinær skole. (punktskrift, adl, ikt, mobilitet) i skolen i dag. Det tar lang tid å lære opp en lærer til en elev med synshemming. Vi ser at mange elever strever og foreldre har ikke alltid den kunnskap som skal til for at barna skal bli gode selvstendige blinde.
- Vi ønsker at det skal tas høyde for at kompetansesentrene også skal kunne fungere som internat for elever som ønsker et eller to år for å lære å bli selvstendig som blind/synshemmet i ungdomsårene. Slik vil de også knytte bånd til andre elever med synshemming; apropos segregering vs inkludering; det er lov å være annerledes og ha andre behov.
- Til internat trenger vi godt utbygde kompetansesentre som har spisskompetanse på syn. De ansatte vil også slik få opprettholdende lærerkompetanse/erfaring med elevgruppen, mer enn et skolebesøk, observasjon og veiledning av lærere, samt ukes-kurs for elever og lærere gir.
- Assistanse ønsker komitéen lykke til med innstillingsarbeidet.

Av Christine Amlie

Syn for lesing og læring - Nytt studium ved Høgskolen i Bergen. 30 studiepoeng

HØGSKOLEN I BERGEN

På <http://www.hib.no/studier/studie.asp?studieID=B30SYN2> kan du lese mer.

Studiet gir en teoretisk og praktisk innføring i grunnleggende synspedagogiske emner som synets kvaliteter og synets betydning for utvikling, mestring, aktivitet, læring og deltakelse. Det vil bli lagt spesiell vekt på visuelle lesevansker.

Studiet er erfarings- og forskningsbasert, og skal gi studentene grunnleggende innføring i synets anatomi, fysiologi og nevrologi, synssansens normale utvikling og konsekvensene av forskjellige synsproblemer.

Studentene skal sette seg inn i de visuelle utfordringer som ligger i lesing, læring og utvikling og i synspedagogiske metoder for opplæring, stimulering og tilrettelegging for elever med visuell lese- og innlæringsvansker.

Studiet gir økt kompetanse for pedagogisk arbeid med barn, unge og voksne med synsvansker som rammer læring og lesing.

Dette studiet kan danne grunnlag for påbygging i «Synsnevrologi og synspedagogisk metode» (30 sp), Synspedagogiske emner 2, senere.

Hvordan lærer du?

Studiet går over to semester med tre samlinger per semester (fredag-lørdag). I tillegg kommer oppgaver og aktiviteter over internett.

Det blir forelesninger og praktiske øvelser på samlingene (fredager kl 10.00-17.00 og lørdager kl 09.00-15.00). I tillegg kommer gruppearbeid, innlevering av obligatoriske arbeider og selvstudium. En del litteratur er på engelsk. Vi bruker «It's learning» for informasjon og aktiviteter mellom samlingene.

Praksis

Studentene skal gjennomføre praksis på eget arbeidssted tilsvarende tre ukers arbeid.

Kontaktinformasjon

Avdeling for lærerutdanning:

e-post: al-kursogoppdrag@hib.no

Telefon: 55 58 59 99

Fagleg kontakt: Gunvor B. Wilhelmsen

e-post: Gunvor.B.Wilhelmsen@hib.no

Telefon: 55 58 57 05.

“Ikke lett å være svaksynt”.

Hilde Karine Tandstad har skrevet masteroppgaven “Ikke lett å være svaksynt”. Den handler om skoletrivsel hos elever som er svaksynte sammenlignet med andre elever i videregående skole, den kom i 2010. Hilde Karine Tandstad er fylkessynspedagog i Sogn og Fjordane, og ansatt ved Tambar-tun kompetansesenter. Notater viderebringer her sammendraget.

Trivsel har i en årrekke stått sentralt i undersøkelser som generelt er rettet mot elever i videregående skole. Elever som er svaksynte i videregående skole er en uensartet og lavfrekvent gruppe. Lite forskning er knyttet til denne ungdomsgruppen i Norge. Formålet med undersøkelsen har vært å få mer kunnskap om hvordan svaksynte elever trives i videregående skole, og hvilke synspedagogiske utfordringer som kan ligge i dette.

Problemstilling

I hvilken grad trives elever som er svaksynte i videregående skole faglig og sosialt i forhold til sine medelever, og hvilke behov for synspedagogisk bistand indikerer dette?

Metodisk tilnærming og teoretisk grunnlag

Survey er valgt som design, basert på en kvantitativ,

deskriptiv tilnærming. Primærutvalget (P) består av 23 elever som er svaksynte i videregående skole. Prosjektet inkluderer en kontrollgruppe (K) på 45 elever. Et eget spørreskjema er laget for denne undersøkelsen, med felles mal for begge grupper, supplert med synsspesifikke spørsmål til elevene som er svaksynte. Skjemaet inneholder òg åpne enkeltspørsmål. Ut fra en modell er det til drøftingen utarbeidet samlevariabler (additive indekser). Disse inngår som dimensjoner ved faglig og sosial trivsel, og gir grunnlag for å beregne gjennomsnittsverdier for variablene for enkeltelever eller grupper. Det statistiske dataprogrammet SPSS har blitt brukt som verktøy for å analysere svar fra informantene.

Begrepet ”trivsel” defineres og operasjonaliseres. Det vises til teori og forskning knyttet til trivsel og ungdom. Svaksynthet defineres og begrepet ”i videregående skole” gis innhold.

Synets betydning for sentrale dimensjoner ved trivsel på skolen gjennomgås, og mulige konsekvenser av svaksynthet poengteres.

Resultater og konklusjon

Undersøkelsen indikerer at elever som er svaksynte trives i videregående skole, og at forholdet til lærer har stor betydning for deres trivsel. Den sosiale trivselen på skolen er bedre enn den faglige, spesielt for gruppen av elever som er sterkt svaksynte.

Resultatene samsvarer generelt med måleresultater for kontrollgruppen. Det kan likevel ses forskjeller mellom gruppenes måleresultater på enkelte samlevARIABLE. Primærgruppen synes å ha noe lavere trivsel med medelever enn kontrollgruppen.

Selv om flere svaksynte elever synes å slite faglig, opplever de motivasjon og mestring på høyde med kontrollene. At svaksynte elever har noe bedre sosial trivsel enn elevene i kontrollgruppen, kan skyldes at skolen er deres

viktigste sosiale arena, mens medelevene i større grad også har andre arenaer å operere på.

Resultater fra enkeltelever viser at flere svaksynte elever sliter faglig og/ eller sosialt. Bedre hjelpemidler, opplæring, metoder og tiltak knyttet til synshemmingen etterlyses, og en del elever hadde ønsket tettere kontakt med synspedagogtjenesten. Et bilde gis også av enkeltelever som er ensomme. I tillegg synes svaksynte elever i videregående skole å være for dårlig forberedt på utdanning og yrkeslivet som senere venter dem. Dette synliggjøres blant annet ved at flere bruker kort tid på lekser, de mangler jobberfaring og har liten tro på egne muligheter videre.

Større grad av tilpasset opplæring og mer fokus på enkeltindividets behov, synes stå sentralt for at alle elever med svaksynthet skal oppleve god faglig og sosial trivsel. Synspedagogisk kompetanse må foreligge nærmere eleven og det miljøet svaksynte elever er del av. Det må også legges til rette for flere sosiale arenaer som elever med svaksynthet kan være en naturlig del av.

For fulltekst se:

<http://www.duo.uio.no/publ/isp/2010/108919/HildexKarinexMasterxIkkexlettxxxvxrexsvaksyntx051110.pdf>

Innstilling fra Stortingets utdanningskomité

Da har innstillingen fra Stortinget vdr St.meld.nr. 18 2010-2011 kommet. Dens fulle navn er: Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om Læring og fellesskap – Tidlig innsats og gode læringsmiljøer for barn, unge og voksne med særlige behov. Innstillingen er i sin helhet å finne på www.stortinget.no

Det interessepolitiske arbeidet ser ut til å ha ført fram. Blindeforbundet og Assistanse har både sammen og hver for seg levert høringsuttalelser og deltatt i høringer på Stortinget. Blindeforbundet har også hatt flere møter med sentrale politikere på Stortinget.

Innstillingen fra komiteen sier følgende:

”Små brukergrupper

Komiteen viser til at spisskompetansen om blinde og sterkt svaksyntes læring i dag er konsentrert på to av Statped's sentre. Disse kompetansemiljøene er så små at selv en oppdeling fra to til fire ville svekke muligheten for faglig utvikling. Enkelte disipliner innen blindes læring er så spisskompetente at bare en eller to personer i Norge besitter kompetansen. Etablert forskningssamarbeid med lokale høyere utdanningsinstitusjoner ville også kunne bli vanskeligere dersom miljøene skulle fragmenteres.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har merket seg at små

brukergrupper er bekymret for at en omorganisering iverksettes før det har vært en grundig prosess med å sikre at spisskompetansen også på de marginale gruppenes behov blir ivarettatt. Disse medlemmer mener det er viktig å legge til rette for reell brukermedvirkning i prosessene som skal føres fram mot iverksetting av omorganiseringen. Brukerne kjenner behovet best og har kompetanse og kunnskap som vil være nyttig i prosessen. Disse medlemmer mener også at et økt fokus på brukermedvirkning vil være viktig i det nye Statped, ved for eksempel brukerråd ved regionsentrene.

Disse medlemmer legger til grunn at de små kompetansemiljøene ikke bør splittes opp.

Disse medlemmer mener det også bør vurderes særskilt nasjonal finansiering for å sikre de kompetansemiljøene som jobber med de minste brukergruppene.”

Det ser altså ut til at arbeidet med å sikre videreføring av våre spisskompetente fagmiljøer har lyktes.

Eli

foto: Øystein Hvalsengen

Oversikt over aktuelle rettigheter og muligheter

Når man har et synshemmet barn er det ofte en jungel av ulike "ordninger" å forholde seg til, og derfor også mange spørsmål. For at alle skal ha en enkel oversikt over hvilke ordningar som gjelder tar vi inn en enkel oversikt i Notater. Vi vil la den være en fast spalte, ingen vet når man plutselig lurar på noe.

Oversikten er også lagt ut på våre nettsider.

Oversikten er utarbeidet av **Elin M. Larsen**, tidligere leder i Assistanse.

Aktuelle stønader i Folketrygda for barn med synshemming

Krav skal vanlegvis settast fram gjennom NAV lokalt, dersom anna ikkje er nemnt. Der vil ein og få kravskjema og nærare informasjon.

NAV si heimeside: www.NAV.no

NAV sin servicetelefon: 810 33 810

Fysikalsk behandling

Folketrygdlova § 5-8.

Folketrygda dekker i hovudsak fysikalsk behandling for blinde og svaksynte.

Terapiriding

Folketrygdlova § 5-22.

Det blir gitt bidrag til terapiriding på visse vilkår. Eigendel.

Bidrag til briller

Folketrygdlova § 5-22.

Visse tilstandar gir barn under 18 år rett til bidrag til delvis dekning av utgifter til briller. Øyenlegen skriv automatisk erklæring til dei det gjeld.

Søknad til NAV Hjelpemiddelsentral Vest Agder.

Grunnstønad

Folketrygdlova § 6-3.

Grunnstønad skal heilt eller delvis

dekka varige og nødvendige ekstra-utgifter som skuldast funksjonshemminga. Dette kan vera ekstra utgifter til transport, ekstra slitasje på kler og sengetøy, hald av førarhund, osb. Ekstraavgiftene skal dokumenterast. 6 ulike satsar.

Med "varige" meines minst 2 til 3 år. Med "ekstraavgifter" meines ekstra utgifter som ein funksjonsfrisk ikkje har. Det blir m.a. ikkje gitt grunnstønad til eingongsutgifter, legemiddel, eigendelar for helsetenester, utgifter til barnehage.

Hjelpstønad

Folketrygdlova § 6-4.

Hjelpstønad skal dekke utgifter til tilsyn og pleie (inkludert meirosorg og meirstimulering) i heimen. Det må føreligga eit ekstra og varig hjelpebehov som er tydleg mykje meir omfattande enn for funksjonsfriske. 4 ulike satsar, 3 av desse er berre for barn under 18 år.

Utvida rett til omsorgspengar

Folketrygdlova § 9-6.

For arbeidstakar som har omsorg for funksjonshemma barn under 18 år kan det gis omsorgspengar inntil 20 dagar pr. år (40 dagar for einslege forsørgjarar) på grunn av nødvendig tilsyn under sjukdom. Utvida rett må førehandsgodkjennast av NAV.

Opplæringspengar

Folketrygdlova § 9-13.

Det blir gitt opplæringspengar til den som har omsorg for funksjonshemma barn (også utover 18 år) under nødvendig opplæring ved ein godkjend helseinstitusjon eller ved deltaking på foreldrekurs ved eit spesialpedagogisk kompetansesenter.

Tekniske hjelpemiddel

Folketrygdlova § 10-7.

På visse vilkår kan ein få låna ulike hjelpemiddel som skal avhjelpa funksjonshemminga. Aktuelt for synshemma er til dømes lupar, kikert, lese-tv, kvit stokk, klokke, datautstyr, osb. Krav gjennom Hjelpemiddelsentralen i fylket ditt.

Tolke- og ledsagarhjelp for døvblinde

Folketrygdlova § 10-7.

Døvblinde kan få nødvendig hjelp til å fungera i dagleglivet, i samband med medisinsk behandling, utdanning og arbeid. Krav gjennom Hjelpemiddelsentralen i fylket ditt.

Lese- og sekretærhjelp

Folketrygdlova § 10-7.

Til synshemma som treng hjelp til å fungera i høveleg arbeid, opplæring eller arbeidstrening, gjennomføra utdanning, deltaking i organisasjonsverksemd, politisk eller sosialt arbeid og for å fungera i dagleglivet. Stønaden blir gitt innanfor eit avgrensa timetal avhengig av kva aktivitet det gjeld. Krav gjennom Hjelpemiddelsentralen i fylket ditt.

Andre aktuelle stønader - (blir forvalta av kommunen):

Støttekontakt

Lov om sosiale tenester § 4-2, bokstav c. Ta kontakt med Servicesenteret i kommunen din.

Omsorgsløn

Lov om sosiale tenester § 4-2, bokstav e. Ta kontakt med Servicesenteret i kommunen din.

Avlastning

Lov om sosiale tenester § 4-2, bokstav b. Ta kontakt med Servicesenteret i kommunen din.

INFORMASJONSMATERIELL FRA ASSISTANSE

Assistanse har følgende informasjonsmateriell det er mulig å bestille:

- Hefte: *Er det noe galt med øynene? : Tanker og følelser ved å få og ha et barn med synshemming*
- Hefte: *Søsken i fokus : Å vokse opp med en bror eller søster som har nedsatt syn eller annen funksjonsnedsettelse. (Utgitt av Nasjonalt kompetansesenter for læring og mestring i samarbeid med Assistanse og Huseby kompetansesenter)*
- *En skole for alle – også for svaksynte og blinde. (Gitt ut av Norges Blindforbund.)*

I tillegg finnes følgende:

- *Informasjonsbrosjyre om Assistanse, interesseforening for barn og ungdom med synshemming*
- *Postkort og plakat fra Assistanse, interesseforening for barn og ungdom med synshemming*

KLIPP UT

Bestillingsslipp - innmeldingsblankett

Ja, jeg vil gjerne bestille følgende:

- Temahefte: *Er det noe galt med øynene? (gratis)*
- Temahefte: *Søsken til synshemmede barn og unge (gratis)*
- En skole for alle – også for svaksynte og blinde (gratis)*
- Informasjonsbrosjyre, plakat, postkort*

Jeg/vi ønsker å melde oss inn i Assistanse, interesseforeningen for barn og ungdom med synshemming.

- Familiemedlemskap (2 voksne) kr 400,-*
- Støttemedlemskap inkl. Notater kr.300,-*
- Enkeltmedlemskap kr 250,-*
- Abonnement på Notater kr. 200,- (gratis for medlemmer)*

Navn ..... Telefon .....

Adresse ..... E-post .....

Poststed ..... Postnr.....

Slippen kan klippes av og sendes eller fakses til Assistanse, interesseforeningen for barn og ungdom med synshemming. Sposveisgt. 10, 0345 OSLO

Tlf 22 56 88 24, Faks 22 56 88 28
Epost: kontor@assistanse.no
Hjemmesider: <http://www.assistanse.no>

RETURADRESSE:
Assistanse
Sporveisgt. 10, 0354 Oslo

FORMÅL:

- ASSISTANSE** er en likemannsforening for foreldre og andre foresatte til synshemmede barn.
- ASSISTANSE** arbeider for å ivareta barnas interesser og rettigheter.
- ASSISTANSE** arbeider for at foreldre og andre foresatte skal få kjennskap til offentlige støtteordninger og andre hjelpetiltak.
- ASSISTANSEs** fylkeslag samarbeider med myndigheter, skoler og andre institusjoner.
- ASSISTANSE** arbeider for at samfunnet skal legge forholdene best mulig til rette for en god fremtid for våre synshemmede barn.
- ASSISTANSE** skal arbeide for at behovene til synshemmede barn og ungdom og deres foreldre blir kartlagt og dokumentert.
- ASSISTANSE** arbeider også for å ivareta interessene til synshemmede barn med tilleggsfunksjonshemminger.

HVORDAN ARBEIDER VI?

- ASSISTANSE** ble startet i 1970.
- ASSISTANSE** arbeider for å synliggjøre synshemmede barn og unges behov og muligheter og vi arbeider aktivt for å formidle våre erfaringer som foreldre/foresatte.
- ASSISTANSE** har etablert et systematisk foreldresamarbeid (erfaringshjelp- og likemannsutvalget) – der det er mulig å lære av hverandre og kanskje finne svar på spørsmål en lurer på.
- ASSISTANSE** har fylkeslag i de fleste fylker.
- ASSISTANSE** avholder hvert år foreldrekurs. Her samles foreldre fra hele landet til faglig påfyll og viktig erfaringsutveksling.
- ASSISTANSE** gir ut medlemsbladet Notater, 4 ganger i året.

PORTO

ASSISTANSE

Interesseforeningen for barn og ungdom med synshemming

*Sporveisgt. 10
0354 OSLO*